

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA KRAJNA, OKRAJEV KRAJN-OKOLICA IN KAMNIK

Leto IV. Št. 45

Kranj, 8. novembra 1951

Cena din 5-

V. redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora v Kamniku

Okrajni ljudski odbor v Kamniku je v soboto petič zasedal. Po otvoritvenem govoru je predsednik OLO, Jakob Žen, predal besedo predsedniku okrajnega izvršilnega odbora, Josipu Jerasu, ki je najprej ugotovil, kako so realizirani sklepi zadnjega zasedanja in kritično analiziral predvsem gospodarsko dejavnost v okraju.

Med drugim se je zadrževal ob delu 6 obnovitvenih zadrug na tem področju. Ugotovil je, da krediti, ki jih je dobil okraj za obnovo domov, porušeni med NOB, v večini primerov niso bili pravilno razdeljeni med zadruge, in da je med tistimi, ki so prejeli posojilo, precej takih, ki med vojno niso bili oškodovani. Pri razdeljevanju kreditov zadruge pri nekaterih niso upoštevale stvarnih potreb, zato tudi niso vsi domovi obnovljeni. V glavnem je delo sicer že opravljeno, primanjkuje le nekaj zidne in strešne opeke, stekla, cementa, železa in barv. Komisija, ki skrbi za pravilno izrabo dodeljenih zneskov za obnovo domov, je predlagala še, da dejal tov. Jeras, odpis kreditov posameznim zadrugam in sicer zadrugi v Moravčah v višini cca 1 milijona

dinarjev in prav tako Lukovici, tuhinjski 700.000 din, radomeljski okoli 250.000, z drugama v Movljah in Stranu pa po cca 400.000 din.

Kamniški okraj v zgodovini še ni nikoli dosegel tolikšne gradbene dejavnosti, kakor po zadnji vojni. To jasno kaže, da je v tem okraju kupna moč precej visoka. V povojnih letih so na novo zgradili 796 stavb v vrednosti 462 milijonov din in sicer državni sektor 145 stavb, zadružni 30, množične organizacije in Turizem z gostinstvom 16, privatniki pa 605 stavb. Med naglim grjenjem pa so premalo pazili pri postavljanju zgradb in izdelavi regulacijskih načrtov na načrtnost.

Tovariš Jeras je omenil še, da je stanje cest slabo, cestni promet pa premalo zaščiten, zaradi česar je prišlo letos do 8 večjih nesreč. Z manjšimi sredstvi bo mogoče v bližnji bodočnosti nepregledne točke na vseh važnejših prometnih krajih oskrbeti z varnostnimi znaki, hkrati pa urediti vprašanje javnega reda.

Med popoldanskim zasedanjem je član komisije za izgradnjo ljudske oblasti po-

ročal najprej o reorganizaciji okrajnega ljudskega odbora, nato pa predlagal združitev 38 KLO tega okraja v 14 občinskih ljudskih odborov.

Zivahnna diskusija, ki se je nato razvila, je pokazala, da nekateri zelo ozko gledajo na rešitev tega vprašanja in hočejo ostati tudi nadalje samostojni, dasi tudi sami ne vidijo v samostojnosti gospodarskih, kulturnih in političnih koristi.

Moravška dolina je uvidela prednosti združitve, zato temu ne ugovarja. Precej nerazčiščeno pa je vprašanje združitve Viša z Dobom ali z Domžalami, Jarš z Mengšem oziroma z Domžalami, Radomelj s Homcem, nadalje Komende z Zalogom in Mostami. Dasi slednja dva kraja gravirata h Komendi, ljudem ne gre v glavo, da bi se združili. Tudi v Črnom grabnu se še združiti upirajo. Svojevrsten pa je odnos Vodic, Lukovice in okoliških krajev do združitve. Zavedajo se, da bi imeli od komisacije koristi, vendar zaradi starih razprtij nočejo eni k drugim in v prvi vrsti postavljajo vprašanje, kje bo upravno središče. Manjše pomisleke o združitvi imajo tudi v nekaterih drugih krajih.

Na zasedanju so se posvetovali tudi glede priključitve nekaterih doslej samostojnih gostinskeh in trgovskih podjetij k drugim, trdnejšim, sprejeli odlok o javnem redu in miru, odlok o zaščiti planinskega ruševja ter izvolili dr. Polaka za sodnika za prekrške pri okrajnem sodišču.

V diskusiji je bilo med drugim govor o nujnosti priprav za napeljavo vodovoda. Da bo delo čimprej opravljeno, bo treba obnoviti, oziroma ustanoviti nekaj vodnih in vodovodnih zadrug. Ker sedanji izgled Kamnika, Domžal in Mengša, gospodarskih in kulturnih središč v okraju, ni zaleden, bo treba bolj skrbiti za olješavo teh mest. Odborniki so kritizirali tudi nekulturno postrežbo v gostinskih lokalih in nemarnost, ki se je zasidrala v njih. Kamniški okraj je takorekoč eno samo letovišče, zato kaže kritiko upoštevati.

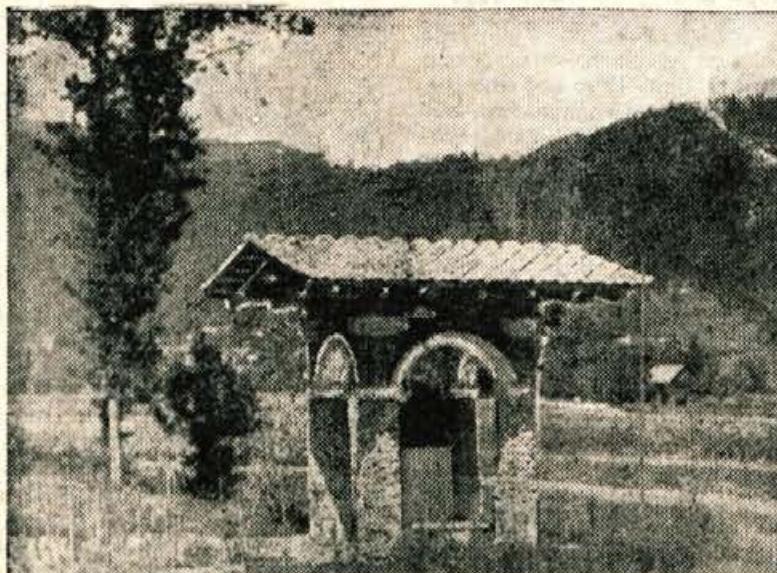
Letos v maju so v Tovarni glasbil v Mengšu zapele prve harmonike, ki so jih izdelali domači strokovnjaki izključno iz domačega gradiva.

Žirovci ob grobovih borcev . . .

Dež je zdaj bolj zdaj manj rosil, ko so se začeli zbirati pred krajevnim odborom v Žireh šolski otroci, gimnaziji, učenci v gospodarstvu, gojenci Predvojaške vzgoje, delegaciji OF, AFŽ, gasilci obeh žirovskih čet in mnogi drugi. Blizu 800 ljudi je nato z državno zastavo in številnimi venci in šopki krenilo proti Selu k skupnemu grobu padlih borcev. Ob grobu je sekretar krajevnega komiteja tov. Naglič pojasnil, da

so na tem mestu partizani pretrgali pred 8 leti živ obroč okupatorjev, ki so jih že tri dni obkoljevali. Kraj je posvečen s krvjo mladih ljudi, ki so ob tej priliki padli. Dejal je še, da je ljudstvo dolžno vsaj enkrat na leto skromno počastiti njihove žrtve.

Potem ko je godba odigrala dve žalostniki in so izkazali čast z zastavo, so Žirovci pokrili grob z venci in s cvetjem.

Spomenik padlim borcem in talcem v Selški dolini

stuje 21% članov sindikalne podružnice, s športom, telesno vzgojo in ljudsko tehniko pa se ukvarja 24% članov. Sindikalna podružnica vzgaja svoje člane še posebej s predavanji, s pomenki med sestanki in

ob sodelovanju z vasio.

V nepretrganem tekmovanju je podjetje proglašilo 314 udarnikov — nekateri so več kot 20-krat dosegli to čast; med njimi jih dela že od spomladi 52 za drugo petletko.

Ob 34-letnici Oktobrske socialistične revolucije

Pred 34 leti, 7. novembra 1917, ko so ruski delavci in kmetje na eni šestini zemeljske oble vrgli oblast kapitalistov in veleposestnikov in ustvarili delavsko-kmečko oblast, se je v svetovni zgodovini odprlo novo razdobje v razvoju človeštva. Pod vodstvom boljševiške partije z Leninom na čelu, se je delavski razred Rusije, razred izkorisčanih, preganjanih in zatiranih, prvič v zgodovini povzel na položaj vladajočega razreda.

Zmaga Oktobrske revolucije v razdobju prve imperialistične svetovne vojne je pomnila odločen in korenit prelom v zgodovinskem razvoju borbe mednarodnega proletariata. Z Oktobrsko socialistično revolucijo so bila v Rusiji kapitalist in veleposestnikom sredstva za proizvodnjo odvzeta in spremenjena v družbeno socialistično lastnino. Kmetje so postali lastniki zemlje, mnogoštevilni narodi carske Rusije pa so dobili nacionalno svobodo.

Velika Oktobrska revolucija pa je hkrati pomenila uresničitev in obogatitev revolucionarne znanstvene teorije Marx in Engelsa.

Cepav se informbirojevski reformisti s Stalinom na čelu že zdavnaj ne držijo več poti, ki jo je začrtal Lenin in jo uresničil v Oktobrski revoluciji, živijo ideje Oktobrske revolucije v srečih milijonov ljudi, živijo v mednarodnih organizacijah delavskega razreda, v organizacijah v sklopu OZN, v gibanjih za mir, v nacionalni enotnosti delavskega razreda.

Ob 34 obletnici je ideja Velikega oktobra moralna opora narodom Jugoslavije, ki so danes krepko združeni okrog našega državnega in partijskega vodstva.

Frontne organizacije v kranjskem okoliškem okraju pred volitvami

Pretekli torki so se v Okrajnem domu v Kranju zbrali vsi člani plenuma IO OF Kranj-okolice in razpravljali o pripravah za volitve v osnovne frontne organizacije. Člani osnovnih frontnih organizacij bodo izvolili nove odbore na občnih zborih, ki bodo začeli pri nas konec novembra in v pričetku decembra — odvisno od priprav.

Med živahnim razpravo so se člani plenuma podrobno pomenili še o gospodarsko-politični problematiki na terenu, o sedanjem stanju frontnih organizacij, pomanjkljivosti in dobrih stranch ter o nujnosti pozitivitve političnega dela na vasi, zlasti sedaj ko ljudi ne zadržuje več poljsko delo.

Ob zaključku so sprejeli poslanico, namenjeno vsem frontovcem v kranjskem okoliškem okraju:

Razvijanje in poglabljanje demokratičnosti v vsem našem družbenem življenju, ki se javlja v vedno večjih polnomočjih krajevnih ljudskih odborov in osnovnih organizacijskih edinic sploh, tako da se ljudska volja odločilno izraža v vseh vprašanjih javnega življenja ter nadaljnja krepitev in širitev našega gospodarstva in organizacijska krepitev Osvobodilne fronte same, zahtevajo globoke izpreamembe v delu organizacij Osvobodilne fronte.

Osnovne frontne organizacije so doslej vrstile samo množično politično delo, medtem ko so lastno organizacijsko utrjevanje zanemarjale. Sklicevale so množične sestanke, na katerih so tolmačile in populizirale razne gospodarske uredbe, niso se pa dovolj ukvarjale z vprašanji lastne organizacije.

Da se okrepi politična, ideološka in kulturna vloga frontnih organizacij, naj te na svojih statutarnih organizacijskih sestankih razpravljajo o politični situaciji na vasi in raznih tokovih, ki se javljajo v družbenem življenju vasi, o organizacijskih vprašanjih, o ukrepih, ki so potrebni za politični, gospodarski in kulturni dvig domačega kraja; množično politično-kulturno delo pa naj vrše preko raznih tečajev, predavanj ljudske univerze, javnih prireditev in drugih oblik kulturno-političnega dela.

Dosedanji šablonski način dela je povzročil, da je postal mnogim članom dela v Fronti nezanimivo. Tudi ozko „monopol“ (Nadaljevanje na 4. strani.)

Sprevd je krenil še na pokopališče, kjer je skupni grob mnogih borcev — domačinov, ki so jih svojci prekopali še za časa okupacije. Tu je J. Govekar v toplem spominskem nagovoru pokazal veličino žrtev teh mladih ljudi.

V zadnjih dneh po svetu

Svetovna javnost je z nestrpnostjo pričakovala VI. zasedanje Centralne skupščine OZN in ga od 6. t. m., ko je začelo, pozorno spremlja. To pa ni nič čudnega, saj delegacije 60 držav obravnavajo na plenarnih sestankih in na sestankih posebnih odborov vrsto svetovno važnih vprašanj.

Trygve Lie

Tu je britansko-perzijski petrolejski spor, britansko-egipški spor, vprašanje Maroka, kjer po trditvah Arabske lige Francija krši načela Ustanovne listine OZN, potem je nerešeno vprašanje svobodnih volitev po vsej Nemčiji in še marsikaj drugega.

Politični odbor bo obravnaval med drugim mednarodno nadzorstvo nad atomsko energijo, nadalje vprašanje neodvisnosti Koreje, o čemer bodo razpravljali na podlagi poročila komisije OZN za združitev in obnovo Koreje, o „Achesonovem načrtu“, ki predlaga energične skupne ukrepe proti morebitnemu napadalcu.

Partizanski pohod v Drago pri Begunjah

V hladno, megleno jesensko jutro je krenila mala četa bivših partizanov — članov SKOJ. Iz Tržiča so bili, namenjeni v Drago v grobovom talcev.

Po nekaj kilometrih se je četa razdelila v bojno formacijo. Glavnina je dosegla na cilj nekaj minut za izvidnico in sicer z zastavo in vencem, ki so ga borci med potjo spletli. Ob grobovih je bila nato kratka žalna komemoracija, nakar so nekdanji partizani položili venec in oddali častne strele.

Po svečanosti se je četa napotila proti Tržiču. Povratek pa ni bil lahak, ker jih je med potjo napadel „sovražnik“. Z dobro taktiko četnega vodstva so „sovraga“ kmalu prisilili na umik vse do vasi Leše. Več kot eno uro se je nato nasprotnik, ki se je v Lešah močno utrdil, upiral, vendar premočnega pritiska ni mogel zdržati.

Nekdanji skojevci so v tej akciji dokazali odlične vojaške sposobnosti, pridobljene med NOB. Po zavzetju vasi so borci priredili partizanski miting in nato posledi s porcijsami okrog partizanskega kočila, kjer so ob okusni večerji obujali spomine na veliko borbo.

Pozno zvečer so se vrnili v Tržič v svesti si, da so dostopno počastili 32. obletnico ustanovitve SKOJ.

Kranjski osmošolci na ekskurziji po Jugoslaviji

Po dobrem spanju, vsi smo ga pošteno zaslužili, smo se drugo jutro odpravili na postajo, kjer je že čakal vlak za Dubrovnik. Dve uri nato smo se že vzpenjali po strminni Ivan planine. Dolg predor, in že nas je zajel nov svet. Visoke gore in globoki prepadi. Proga se je spuščala, stroj je zaviralo zobato kolo, ki je drselo po zobe na progi. Brzeli smo ob robu soteski s hudourniki, ki so se niže stekali drug za drugim v Neretvo. Odprla se je Neretljanska dolina. Vlak je drvel mimo postaj — vozili smo se z brzem — in ob progi so se vrstili travniki, njive, nasejja. Neretva je postala čedalje bolj divja. Strmi bregovi so jo stisnili v tesno strugo. Tam dol nekje smo zagledali velikanske pregrade čez reko, zgradbe na bregu, vrvenje, delo. Delo za Jablanico, našo novo veliko hidrocentralo. Že se vidi kako visok bo jez, ki bo zadrževal divjo vodo, že je skopan rov, po katerem bo tekla Neretva na turbine. Spet enolična pokrajina, tu in tam naselje in slabo obdelane njive. Ure so tekle, popoldne je šlo h kraju. Vozili smo se proti Mostaru. Žal, vlak je ostal tu le za dobrih 10 minut, zato ni bilo misli, da bi si mesto ogledali.

Ko smo pozno ponoči prispeli v Dubrovnik, so nas obstopile stare in mlade Du-

Vznemirljive pa so vesti, ki jih v dneh ko skuša OZN zgladiti vse spore in odstraniti vojno nevarnost, vnaša kominformovska diplomacija. Moskva se bo hotela na tem zasedanju izkazati kot edini „pravi“ pobornik za mir, čeprav je mir na Koreji še vedno velik vprašaj prav po njeni zaslugi. Pogajanja v Pan Mun Jonu so spet pred polodom, ker kitajsko-severnokorejska delegacija vztraja, da mora Kesong biti pod njihovim nadzorstvom, dasi leži južno od 38. vzporednika. Tudi na Bližnjem in Srednjem vzhodu hoče Kremelj priliti k požaru olja, da bi bili spoznani še boj otežkočeni.

V takem vzdušju hladne vojne pa pričakujejo vsi narodi sveta od OZN, da bo zagotovila človeštvu mir in rešila spore, ki obstajajo.

O kongresu za mir v Zagrebu

S pisanjem o zborovanju za mir smo nekoliko pozni, vendar za bralec, ki niso v osrednjih listih spremali njegovega poteka, nikakor ne prepozni.

En dan pred Dnevom Združenih narodov, 23. oktobra so se zbrali — na vabilo Nacionalnega komiteja Jugoslavije za obrambo miru — predstavniki javnega življenja vseh držav izven sovjetskega bloka, med njimi vidne in vplivne osebnosti — univerzitetni profesorji, politiki celo iz kolonialnih dežel, predstavniki raznih mirovnih organizacij ter veteranskih združenj.

Sicer je bilo že več mednarodnih zborovanj, na katerih naj bi se pogovorili o vzrokih mednarodne napetosti, o poteh, po katerih bi bilo treba preprečiti vojno in o sredstvih, ki bi zavarovala mir, vendar se je zagrebško zborovanje močno razlikovalo od njih. To pot je prvič prišla do izraza popolna demokracija, ki je dopuščala, da je vsakod od 159 prisotnih delegatov lahko izrazil svoje misli glede miru in rešitve sporov, ki ga ogrožajo, česar na drugih zborovanjih Sovjetska zveza ni dopuščala.

Prav to široko demokracijo so delegati s hvaljenjem odobravali. Kljub najrazličnejšim mnenjem, pa so se vsi strinjali z resolucijo, ki jo je sestavil naš Nacionalni komitet, in tako soglašali z našim stališčem glede vprašanja miru. V tem je naš največji uspeh sestanka, hkrati pa priznanje našemu vodstvu zunanjje politike glede presojanja dogodkov v svetu in pravilnih ter pravičnih odnosov med vsemi narodi sveta.

KAKŠNE NALOGE SI JE ZADAL NOVOIZVOLJENI ODBOR?

Vzdrževal bo dosedanje zvezne in pridobil nove predstavnike javnega življenja za skupno delo in mir, stopil bo z vsemi že obstoječimi mirovnimi organizacijami v stik in jim z dajanjem pobud omogočil enotno ravnanje in nastopanje v svetovni javnosti. Vsaka izmed teh organizacij naj bi imela po enega predstavnika v bodočem osrednjem odboru, pri čemer pa bi ostale vse neodvisne. Le tega naj bi se zavedale, da je skupno in istočasno nastopanje v javnosti uspešnejše kot posamično. S takim načinom dela bi bil pomen takega osrednjega odbora v resnici lahko zelo velik.

O podjetju, ki ustvarja otroško veselje in radost

Igrače... Pred izložbami se ustavlja naši najmlajši in žarečih lic vzičeno vzklikajo:

„Mama, glej punčko. Kupi jo!“

In znova stiskajo mamino roko in moludejo za konjiča, avto... Cesa vsega ne bi radi. Te drobne otroške radosti so tudi staršem v veselje. Kupujejo igrače, da z njimi osrečijo svoje najmlajše. Odkd pridejo in izložbo, kako in kdo jih izdeluje, se malokdo vpraša. Samo da so lepe, da je izbira velika in pestra.

Verjemite, tudi jaz sem nehote naletel na tako tovarno otroškega veselja. Iskal sem v Stražišču drugega naslovnika, pa sem zašel v „Plastiko“, invalidsko podjetje lutk in igrač. Iz skromnih začetkov pred

nekaj leti se je podjetje razvilo že v pravo tovarno. Tu in v obrath v Raketu in Stanjelu na Krasu zaposluje že okrog 120 ljudi. Pa jih bo kmalu treba še več, kajti trgovina jim gre v klasje — vse sproti razprodajo. Ce bi petkrat povečali proizvodnjo, trdijo, bi ne zadostili vsem potrebam. Doslej so izdelali samo v Kranju nad 24 tisoč različnih igrač.

Izdelovanje otroških igrač ni preprosta stvar. Deset delavnic nudi kaj pestro sliko dela in življenja. V prvi, ki jo imenujejo grudirnica, izdelujejo iz starega časopisa in kleja sestavne dele igrač, ki jih nato v sušilnici strdijo. Ti deli so še grobi, neobdelani. V naslednji delavnici, kjer jih čistijo, stružijo in brusijo pa so prave oblike že bolj vidne. Končno obliko pa dajejo že zloženim igračam v drugih delavnicah, kjer brne kompresorji. Tu jih tudi barvajo. Nazadnje pridejo igrače v roke modelarskega mojstra - keramika, tov. Staneta Hrena, ki poskrbi za umetniške detajle, nakar drobnim telescem punč, fantičev, tudi zamorčkov, prikrojijo in lično izdelajo obleke iz odpadkov „Tiskanine“, ki gre „Plastiki“ v tem pogledu zmeraj na roke.

Nad 20 vrst različnih igrač romi od tu po vsej Jugoslaviji. „Plastika“ je namreč priznana kot najboljše in vodilno podjetje v tej stroki.

Še nekaj k članku „Kaj bo z ekonomije MLO v Kranju“

Vsak dan imam priliko opazovati delo in stanje te ekonomije. Tudi jaz sem se že večkrat spraševal, kako da MLO, ki ima prav gotovo možnosti in potrebe po urejeni ekonomiji, vodi tu tako nazadnjaško gospodarstvo, ki je v posmeh močnemu privatnemu sektorju in ovira oziroma da je slab zgled drugim socialističnim gospodarstvom v okolini Kranja. Vprašanje, kaj bo z ekonomijo MLO, je res umestno.

Zdaj se mi, da je to posestvo tako važno, da bi se moral zanj zanimati sleherni prebivalec v mestu — ne samo njegov upravitelj. Urejena ekonomija bi bila lahko naj-

Živinorejska razstava v Dobu je pokazala, da bo treba še temeljitega in organiziranega dela za dvig živinoreje

Kmetijska zadruga v Dobu je organizirala 30. oktobra razstavo rodovniške živine. Poleg članov KZ Dob so sodelovali tudi živinorejci iz Prevoja; lepo število glav pa je razstavilo tudi državno posestvo Črnelo.

Ze razstava je pokazala, da je bil strah privatnih rejcev, da bo živila z državnega posestva lepša, v precejšnji meri upravičen. Na Črnelu namreč gojijo pravrstno živno pingavsko pasme, tako da druga živila precej zaostaja za njo. To je dokazala tudi razstava, dasi so drugi živinorejci pripeljali le najboljše repe, Črnelo pa skoraj vse.

Med privatnimi razstavljalci — skupaj je bilo razstavljenih 118 glav govedi — so se postavili predvsem rejci s hribovskih predelov in to tisti, ki zavestno odbirajo živilino in ji posvečajo pravilno in zadostno pažnjo. V tem se odlikuje predvsem Andrej Kveder s Prevojem pri Lukovici, ki je razstavljal vse kar ima v hlevu. Sorazmerno dobro

je bila ocenjena, tudi živila Jere Štiftar z Brezovice, Antona Marinška z Gorjuš in ekonomija kmetijske zadruge v Prevoju, ki je pokazala nekaj lepih krav in telic. Ocnevalna komisija je opozorila živinorejce na vse dobre strani odbire in nege, pa tudi na napake pri tem. V nekaterih primerih so bile posledice napačne nege na razstavljenih živilih jasno vidne. Ob koncu razstave je prejelo 14 najboljših živinorejev diplome, vsi razstavljalci pa denarne nagrade.

Z nobeno pisano in govorjeno besedo bi živinorejski odsek KZ Dob s takim uspehom kmetov ne prepričal, da je stanje živinoreje kritično, kakor z organiziranjem razstave.

Hkrati z upanjem, da KZ Dob ne bo prenehala z delom za dvig živinoreje, želim, da bi mogli čez nekaj let videti sadove te razstave, in da bi podobne razstave organizirali, tudi drugod.

Nadaljevali smo pot v Trogir. Mesto — muzej ga imenujejo tuje. In prav imajo, zakaj malokateri kraj hrani toliko zgodovinskih spomenikov iz vseh časov kakor Trogir. Skoraj vsako poslopje je arhitektonsko zanimivo, zlasti pa lepa cerkev, polna umetnin. Na obali pa stoji sodoben spomenik, katerega pomen bo prav tako večen — kip trogirskega žrtvam fašizma.

Cas je zadnji dan in bežal še hitreje kakor dotlej. Ker smo si hoteli ogledati še tovarno „Jugovinil“, smo se moralni odtrgati od vseh še živilih pri življenju v davnini. Po obsežnih prostorih nove tovarne, edine te vrste pri nas, nas je vodil mlad labrador, ki nam je ob strojih razlagal ves potek izdelovajna pomembne snovi — polivnila in tudi, kako razni stroji delujejo. Ogled smo zaključili v kemijskem laboratoriju, kjer preizkušajo naši strokovnjaki polivnil in isčijo novih načinov proizvodnje. Morda je ta obisk komu izmed nas celo začrtal življenjsko pot?

In spet smo sedli na vlak. Polni spominov in zavestjo, da lepši krajev nidalec po svetu, smo se odpeljali čez kršnato Liko v Karlovac in skozi Novo mesto proti domu.

All si že poravnal naročnine za „Gorenjski glas“?

brovčanke in nam ponujale stanovanja. Nadležne babnice je bilo težko prepricati, da smo že preskrbljeni. Prvo noč smo prespali na trdih klopcih v ekonomskem tehnikumu, nato pa v privatnih hišah. Sobe za fante so bile kar lepe, slabo pa so nalehela naša dekleta. Pri njih so gospodarile stenice, ščurki in drugi mrčes, da so se morale preseliti.

V Dubrovniku nam je hitro tekel čas. Dopoldne smo si večji del ogledovali lepote in zanimivosti mesta. Tako smo oblezili mestno obzidje, bili smo v lepem dubrovniškem muzeju, ogledali smo si arhiv nekdanje republike, sobano dubrovniškega kneza, ter lepo zbirko starih in modernih knjig v Umetniški galeriji. Dvakrat smo šli tudi na izlet. Bili smo na zelenem otočku Lokrumu, kjer smo opazovali podmorsko jamo — „Mrto more“ in v Cavatu, majhnem obmorskem mestu nedaleč od Dubrovnika, ki stoji na mestu nekdanjega Epidaurusa. Močni potresi so pogrenili to rimske kolonije globoko v morje. Dandanes lahko ob mirni vodi iz čolna opazuješ stare ulice, trge in razpadle hiše. V Cavatu smo si ogledali še prekrašen mavzolej — rodbinsko grobničo, delo našega največjega kiparskega mojstra Ivana Meštroviča, in galerijo slik hrvatskega

slikarja in Cavatskega rojaka Blaža Bulovca. Poleg drugih je videti tudi nekaj njegovih slik iz otroške dobe, ki dokazujejo velik slikarski talent. Ostajalo pa nam je še vedno dovolj časa tudi za kopanje.

Ceprav gre kopalna sezona h koncu, nismo bili v popoldanskih urah, ko smo zahajali v kopališče, tu edini tuji.

Teden je hitro minil, in pustega, vetrovrega jutra smo se odpeljali z ladjo proti Splitu. Četudi na razburkanem morju, je bila vožnja prekrasna. Vozili smo se mimo Pelješca, se ustavili na Korčuli in na Hvar. Vrh Biokova se je že belil sneg, tudi na Mosoru je zapadel in ostra burja je vlekla z obale. Kljub vsemu je bilo v Splitu še vedno toplo. Naslednjega jutra smo odšli z vodičem po mestu. Mnogo zanimivega nam je povedal o nastanku mesta in njegovi zgodovini. Med znamenitostmi, ki nam jih je pokazal, naj predvsem omenim Jupitrov tempelj s prekrasno sklepanim stropom iz časa cesarja Dioklecijana in obokano ter z močnimi stebri podprt klet, ki je na njej sezidano polovico palace.

Tako po kosilu smo se z dvema udobnima Putnikovima avtobusoma odpeljali proti Trogi in si med potjo ogledali solinske izkopanine: ostanke gledališča, ulic, hiš, palač in celo javnih kopališč, ki so bila oskrbovana s toplo vodo.

Ob drugi premieri v Prešernovem gledališču

Shakespeare: Veselé Windsorke

Komedijo o spletih žena iz Windsora, katerih žrtev je debeli vitez Falstaff, je napisal Shakespeare nekako kot 30 letnik, v dobi ko je za njegovo ustvarjalnost značilna optimistična vrednina in preden ga je življenje pognalo v mrko duševno razpoloženje, v katerem ustvarja svoje nedosegljive tragične zgodbe o silnih človeških strasteh, ki v njih plamenju usodno izgrevajo njegovi junaki in junakinje. Za ve-

O izvoru življenja na zemljji

Na Zemlji, s povprečno temperaturo 16 stopinj, bi vse organsko življenje prenehalo, če bi se temperatura samo šestkrat zvišala. Nasprotno pa se lahko šestkrat zniža in organsko življenje bi ne bilo še uničeno: najnižja bitja lahko kljubujejo tolikšnemu mrazu. — Ce postavimo v hermetično zaprtih posodah meso ali mleko za kako uro v tekoči zrak, bomo pozneje opazili, da se hrana začenja vendarle kisati, kar nam dokazuje, da so v tej hrani, navzve strupenemu mrazu, ostala neka bitja pri življenju.

Ce postavimo tifusove bacile za šest mesecev v temperaturo tekočega zraka, se ne bo njih življenska sposobnost prav nič zmanjšala; kmalu nato se bodo začeli normalno razvijati. Slično odpornost kažejo tudi semenska zrnca. Zitna zrna lahko držimo šest ur v temperaturi tekočega vodika, ne da bi se njih kaljivost kaj zmanjšala.

Na podlagi teh dejstev je pred nedavnim umrl zvezdoznanec in fizik Svante Arrhenius oprl svojo teorijo, da življenje ni nastalo na Zemlji, temveč se je preneslo semkaj v podobi mikroskopičnih, vsemirskemu mrazu dovolj odpornih bitij, ki so prišla z drugih, prej oživljenih planetov, morda celo z drugih sončnih sistemov. Verjetno je vsemirski prostor ne samo mrzel, ampak tudi suh in brezračen. Na podlagi te trditve je francoski učenjak Paul Bequaerel napravil več poskusov. Hotel je predvsem ugotoviti, kako najnižji organizmi prenašajo uničujoči vpliv mraza, suhote in brezračja. V to svrbo je položil posušena in izluščena žitna, gorčica zrna in deteljno seme s suhim trosi gliv in bakterij v kolikor mogoče brezračne cevi. To je postavil najprej za šest tednov v tekoči zrak, nato pa za 77 ur v tekoči vodik. Omenjene organizme je nato pustil v cevih še nadaljnji dve leti. Med tem časom niso ti organizmi kazali nikakih znakov življensja. Ko pa jih je vzel iz cevi, so jeli takoj kliči, rasti in se množiti, kakor da se nič zgodilo.

Ti poskusi bi v neki meri potrevali teorijo Sv. Arrheniusa in bi potem takem bilo mogoče, da se je življenje preneslo z drugih planetov k nam. Vsekakor pa ne moremo preko dejstva, da v vsemirskem prostoru delujejo in ogrožajo življenje tudi drugi škodljivi vplivi, predvsem ultravioletni žarki. Ugotovljeno je, da ti žarki uničujejo na Zemlji vse nižje organizme. Mogoče je temu tudi ugovarjati, da je nemara tako sano zato, ker vladajo tu drugačne razmere, medtem ko v vsemirju nudijo brezračnost in suhota drugačne življenske pogoje. Tudi to vprašanje je rešeno s poskusi. Posušene trose raznih gliv so zaprli v brezračne kremeneve cevi, jih pogrenzili v tekoči zrak in obsevali z ultravioletnimi žarki. Po šest ur trajajočem poskušu so ugotovili, da so najbolj odporni trosi — bacili vraničnega prisada — komaj vzdržali.

To dejstvo pa nas sili, da nazirajo učenjaka Sv. Arrheniusa o izveru življensja na Zemlji, ne moremo osvojiti.

Modrosti

Bolj pogost je dober spomin, kar spomin za dobro.

O človeku, ki se po dolgih letih spomni na vsako prejeto dobroto, na vsako srečno uro in na vsako toplo besedo, nikdar ne rečemo, da ima dober spomin, temveč da ima čut hvaljnosti.

Starši, ki imajo čas za svoje otroke, storijo zanje ved kakor tisti, ki imajo zanje samo denar.

K pravi uporabi časa spada najmanj toliko vzgoje, kolikor je je potrebna za pravilno uporabo denarja.

Kadar modrijan umolknec, misli bedak da ima on prav.

čino prejšnjih, pa tudi naslednjih del, je pesnik zajemal snov iz zgodovine, kronik, raznih novel, ali iz tujih dramskih del. Po snovi za Veselé Windsorke pa se je oziral kar okoli sebe in posegl v okolje malega mesta, v kakršnem je doraščal.

V komediji prav nepristransko smeši vse tri stanove: plemstvo, kler in meščane. Ni reformator, ki bi hotel z jedkim ironiziranjem preoblikovati ljudi in njih naravi; smeši zaradi smeha, ne da bi hotel osmehi, saj po vseh — za sedanje pojme le precej grobih šalah, v igri na kraju ni nikjer nobene zamere.

Režiser A. Hieng se je v svojem konceptu dokaj oddaljil od ustaljenih form podajanja Shakespearovih komedij. Po našem ga je pri režijskem zasnutku vodilo dvoje: težnja po svojstvenem, novem načinu uprizorjanja Shakespeara, saj prvi nastopi režisera, ki je mlad, ambiciozen, nadarjen, ki išče lastnega umetniškega izraza, nujno morajo biti naperjeni proti vsemu dognanemu, ustaljenemu, proti akademizmu. To je nedvomno pozitivno, kljub „pomislekom“ (Slov. Poročevalec). Drugi nagnib nam je povedal sam: sprljajljiti Shakespearea s publiko. Shakespeare ni samo ljudski — človeški je, zato je nepotrebno prizadevanje napraviti ga za vsako ceno poljudnega. Ce kdaj kje ne uspe, ni kriv ne Shakespeare ne publika.

Režiser je zajemal iz improvizacijske komedije, osvežene s sodobno burko. Postavil je krepko oblikovan, močno dinamično predstavo, katere notranji napon stalno raste. Pač pa mu je zadnja slika zdrsnila iz rok. Disakord povečuje scena in razsvetjava, ki kažejo bolj na svet prave bajke, kakor na potegavčino Windsorcev.

S Falstaffom Windsorke stope ali padejo. V Kranju so uspele. Grašič je oblikoval polnokrvno figuro, ki je napolnjevala ves odrski prostor. Bil je pravi bahavij hvastač, sicer pri ženski bolj sladokusec kot požeruh, toda v svojem neučakljivem cepetu prisrčno smešen. Se bolj groteskno komično bi učinkoval v neizbirnem teknu po ženskah, da sta bili njegovi partnerici, ga. Page in ga. Ford, bolj matroni (Pagova mož je svojo hčer!) in manj poželenja vredni. S temperamentno in inteligenčno igro sta Cernetova in Juvanova osrednjo figuro komedije v skupnem triu podprtli, pogrešamo pa v njuni igri osebne note.

Janez Fugina je postavil v učinkoviti igri ljubosumnega Forda prav na mejo med komičnim in tragičnim in je bliže Othelu, kakor namišljenemu rogonoscu iz burke. Bil bi komičen, če bi po vnanosti njegove žene sploh ne obstajala možnost nezvestobe. Tako pa se mu ne smejemo in ne čudimo, kvečjemu ga pomilujemo.

Mefod Mayer - sodnik Shallow je skrbno in minuciozno izdelal plastičen karakterni lik birokrata izpred 350 let, ki mu njegov stričnik Slender (Štiglic) verno in dobro sekundira.

Kovačič je v dr. Caiusu našel nov izraz in Francoza uvrstil med uspele stvaritve večera.

Cigoj je kot štorast hribovski duhoven postavil kar primerno figuro. Le da je v neprestani vrsti bedačkov, ki jih pri nas igra, in ki mu — izgleda — niso prav nič pri duši, neizogibno začel posnemati samega sebe.

Tolerantni Page kot kontrast koleričnemu Fordu ni dodelan, prav tako je samo skiciran krčmar „Pri hlačni podvezi“.

Posli, s katerimi se ukvarja Quickly, poklicni in amaterski, kažejo na žensko jesenskih let. In če jo poslušamo, kako se preverja, bi dejali, da je prava moža. Quickly Meverjeve je nasprotno izmed vseh žena v Windsoru najbolj privlačna, temperamentna in zapeljiva, tako da se res čudimo, zakaj se razen pisanega Pistola nihče ne obregne vanjo.

Izmed manjših vlog naj se pomudimo še pri Rugbyju. Dodelitev vloge paža tov. Zagarjevi ne smatram za posrečeno. Režiser naj bi tudi za to vlogo, kot za paža Simpla, poiskal mladega fanta ali 16 letno dekle.

Scena ing. arh. Franca je v estetskem pogledu in po tehnični plati lepo rešila problem mnogih premen na majhnem odru, podprla je igralce in ni odtegovala pozornosti gledalcev od govorjene besede. Žal se ravno na slednjo na našem odru le malo pazi, saj je bil dobršen del teksta nerazločen in nerazumljiv. Ne glede na naštete pomanjkljivosti je z odrą ves čas med predstavo velo toplo vzdružje in ogrelo publiko.

—ič

V Selcih imajo spet gospodinjski tečaj

V Selcih je lansko zimo prav lepo potekal izobraževalni tečaj. Redno so ga obiskovali domači fantje in dekleta, pa tudi mladina iz zelo oddaljenih hribovskih vasi. V okviru tega tečaja je vodstvo šole organiziralo še trimesečni kuhrske tečaj, ki je trajal do maja in ga je obiskovalo 10 deklet.

Letos so si ta dekleta želela, da bi s tečajem nadaljevali. Učiteljica — vodja lanskega tečaja — je rada ustregla njihovim željam in tako se zdaj spet dvakrat na teden zborejo v prostorni kuhinji Mladinskega doma, kjer se pripravljajo za dobre gospodinje. Prav lepo jim je; vedno so dobre volje in nasmejane. Ozračje se spremeni le takrat, ko nastane nenadoma „zatemnitev“ — električnega toka zmanjka.

Občni zbor SKUD „France Prešeren“ v Kranju

Sindikalno kulturno umetniško društvo „France Prešeren“ je imelo 30. oktobra redni letni občni zbor. Izmed njegovih 209 članov je bilo navzočih 126, kot gostje pa zastopnik GO ZSS, Roman Albreht, sekretar MK KPS, Andrej Brovč, tajnica okrajnega odbora LP za Kranj-okolico, Tončka Vodnikova in zastopnik JA major Stane Prezelj.

Daljše poročilo o delu društva in o poteku občnega zabora bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili prihodnjih.

MEDVODČANI SO GOSTOVALI V PREDDVORU S „HASAN AGINICO“

Pred 15 leti so na preddvorskem odrup uprizorili domači igralci „Hasan Aginico“, igro, ki slika življenje v turških časih. Hasan Ago je takrat z uspehom oblikoval domačin, Rosmanov Janček, ki je pred leti umrl. Njemu v spomin je SKUD „France Rozman - Stane“ iz Medvod v nedeljo gostoval s „Hasan Aginico“, v režiji Tičarja.

Z doživeto igro so nastopajoči kmalu ustvarili potreben stik z gledalcem, ki so ob koncu močno ginjeni zapuščali dvorano. Kdaj bodo tudi Preddvorčani kaj podobnega pripravili?

Gledališče

Prešernovo gledališče Kranj

8. novembra ob 20. uri Shakespeare „Veselé Windsorke“; **11. novembra** ob 16. uri Görner „Pepeleka“; **13. novembra** ob 20. uri I. Cankar „Jakob Ruda („Torek“); **15. nov.** ob 16. uri Shakespeare „Veselé Windsorke“; **16. nov.** ob 20. uri I. Cankar „Jakob Ruda“ — („Petek“).

V Selcih imajo spet gospodinjski tečaj

Včasih ga dočakajo, včasih pa tudi ne. Vendar pa ponavadi odidejo šele pozno večer domov.

Nadaljevalni kuhrske tečaj se te dni zaključuje. Pričel pa bo drugi gospodinjski tečaj za začetnice. Predviden je še enomesecni tečaj za žene.

Organizacija tečajev je letos mnogo lažja, ker se marsikaj, kar dekleta pri kuhi potrebujejo, dobi na prostem trgu, medtem ko je bila lani dobava močno odvisna od iznajdljivosti vodstva.

Ponos je v mojem srcu: klub vsem naukom, opominom, očitkom, klub zasmehu, zmerjanju in natolceanju je vse moje življenje in nehanje služilo največji ideji — resnici.

Ivan Cankar

Tam, kjer sonce zahaja ...

„Drži. Toda vsa stvar na srečo ni bila tako huda, kajti samo obsebi umevno nisem brata gospodične Thee razčilil v njeni prisotnosti.“

„O, saj vem — Gage, moj drugi sin mi je vse povedal, celo to, kako silno ste se premagali, čeprav vas je Ash v svoji pijanosti naravnost izzival. Upam pa, da vse to vendarle ne bo vplivalo na vajine odnose.“

„K sreči me sploh spoznal ni.“

„Vsekakor pa bi vam, mladi mož, le svetoval, da ne izgubljate časa s tem, da bi se preveč vrtili okrog Thee!“ je menil Preston in njegov glas je bil pobaran z nalahnim posmehom, njegove velike sive oči pa so se malce porogljivo zabljasnile. „Zdi se mi namreč, da ste tiste sorte mož, pri katerem gre vse kar na hitro.“

„Gospod Preston — jamčim vam —, je zajecjal Rock, bolj zmešan od veselega načina, v katerem je farmer govoril o vsem, kot od tega, da je bil razkrinkan.

„Nič ne govorite...! Bog mi je priča, da se je vaš primer pri nas že najmanj stokrat odigral.“

„Saj ne lažem, gospod Preston, ampak...“

„Predvsem vas prosim, da me ne kličete za gospoda; kar zadost bi, če mi rečete Preston — če pa se bova zblížala, mi boste lahko rekali kar Gage... Torej vi ne tajite, da ste prišli sem zaradi Thee?“

„Ne — čeprav ne samo čisto zaradi nje. Namen sem imel namreč, da vas prosim za službo.“

„Lepo — koliko zahtevate?“

„Plačajte me tako, kakor bi plačali vsakega drugega kovboja. Da pa se spoznam na laso, konje, govedo in vsako delo, pa že morda veste.“

„Prav — sprejeti ste, a predvsem zato, ker potrebujem človeka, ki bo krotil moja dva najmlajša gada.“

24

„Upam, da ne bom imel opravka z Ashem — posebno ker mi je povedal, da je naddelavec.“

„Delala bosta vsak s svojim oddelkom. Ash bo, ko doslej, vodil starejše kovboje, če pa moja mlada sinova krepko pritegnete na vajeti in ju držite, mi boste s srca vzeli veliko skrb.“

„Tu boste našli v meni svojega moža — zato upam, da mirne duše lahko prevzamem ta posel.“

„Tudi jaz imam ta vtiš. Toda še nekaj moram dodati: nobeden od ljudi, ki sem jih do zdaj imel v službi, se še ni ujel z Ashem in je kmalu pobral svoja šila in kopita.“

„Kako to?“

„Pravkar ste videli Asha, pa me to izprašujete?“ je dejal Preston in ves začuden plosknil s ploščatimi rokami.

„No, — upam, da se bom kaj kmalu izkazal in me vi sami ne boste pustili stran!“, mu je odgovoril Rock.

Pošteni, odkriti odgovor je Prestona močno prevzel. Vendar je postavil še nekaj vprašanj, ki so se mu zdela silno važna. To se je na njemu kar videlo.

„Ste pri denarju?“

„Hm — čisto suh nisem.“

„Kako pa kaj s pijačo, à?“

TEDENSKA KRONIKA

DROBNE IZ KRIŽ

Grob talcev v Retnjah pri Križah je več ali manj zmeraj zapuščen. Pred Dnevmi mrtvi pa je prišla tja mladina iz osnovne šole v Križah in grob dobesedno zasula s cvetjem ter počastila spomin padlih z eno-minutnim molkom.

V zvezi s tem grobom pozdravljamo zamenel Planinskega društva v Križah, ki namerava za 29. november skupno z ZB odkriti padlim spominsko ploščo. Postavili pa bodo tudi spomenik in sicer pred zadružnimi domom, kjer so že začeli urejati prostor za park.

Prejšnji teden so v Križah zaključili taborjenje centra Predvojaške vzgoje. Ker je potekalo ves čas prav lepo, je KLO Križe izdal 10 najboljšim obveznikom celo lična pismena priznanja. Žal pa se je ob zaključku nekaj obveznikov napislo in izvihalo pretep, ter s tem škodilo ugledu, ki so si ga med taborjenjem pridobili.

Prejšnji ponedeljek sta bili v Križah dve poroki. Ničesar nimamo proti temu, da se ohranijo stare narodopisne navade, med njimi takozvano „šranganje“ (ženin mora dati domaćim fantom nekakšno odškodnino, da lahko odpelje dekle — svojo nevesto — v drug kraj). To „šranganje“ se je v Križah čudno izrodilo. Prilastili so si ga namreč nekateri večno žejni in bolj malo zaposleni „mladeniči“, da s „šranganjem“ izsiljujejo denar za pijačo.

Je pa že mnogo lepsi običaj v Sebenjah, kjer prineso na poročni večer med svate veliko žabo, ki ostane v hiši novoporočencev do nove svatbe v vasi. Pri tem sodeluje takorekoč vsa vas, obred sam pa je poln šal in hudomušnosti. Dobro bi bilo, da bi kdo ta običaj raziskal in opisal.

Izpred kranjskega in kamniškega sodišča

KAKŠEN VZGLED NAJ DAJE TAK PREDSEDNIK LJUDEM?

Franc Martinjak, predsednik KLO Cerkle ima kaj čudne navade, posebno če se ga malo nasrka. Pred nedavnim je pred gostilno „Balant“ v Cerklih, seveda precej vinjen, zasramoval in izvihal miličnike. Zastavnik Leskovcu je med kričanjem zagrozil celo, da ga bo vrgel na tla, dejansko pa ga je zgrabil za ovratnik in ga pahnil od sebe.

Dva dni kasneje je prišel pijan na postajo LM ter žalil miličnike z neprimernimi izrazi in psovki. Ob odhodu je izvihal in vpil, da se žandarjem ne bo pustil. Vse to ga je privedlo na zatočno klop.

Razprava je pokazala, da je Martinjak vedno iskal v Cerklih prepirov z miličniki. Delal je na tem, da bi postajo LM v vasi odpravili, kot predsednik KLO pa si je lastil pravice, ki mu ne pripadajo. Čeprav so miličniki večkrat poskušali, da bi bili z njim v dobrih odnosih, je bil Martinjak nedostopen in prepnet.

Ali naj bo to vzor predsednika KLO in še odbornika OLO? Upajmo, da bo v 6 mesecih spoznal svoje nepravilnosti in v bodoče ubral boljšo pot.

ORGANIZIRANI TATOVI KOTLOV

Kar štirje tički so sedli na to vejo: Mirko Bukovnik z Zlatega polja, Ignac Bukovnik iz Adergasa, Franc Grošelj iz Poženka in Ivan Pilar iz Velesovega. Mirko Bukovnik je izpred stanovanjskih hiš „Iskre“ v eni noči ukradel trikrat po dva bakrena kotla za kuhanje perila, in jih srečno spravil na „varno“. Ignac Bukovnik in Ivan Pilar sta te kotle proti nagradi odpeljala s Primskovega k Francu Grošelju, ki je blago do razprodaje „vskladil“ na svojem skedenju.

Mirko Bukovnik je krajo priznal, vsi drugi pa se izgovarjajo, češ da niso vedeli, da so kotli ukradeni. Malo čudno kajne, vse „trgovanje“ je bilo namreč izključno — ponofi.

Sodišče je prisodilo Mirku Bukovniku za njegovo „podjetnost“ 10 mes. zapora, Ignacu Bukovniku tri mesece, Francu Grošelju in Ivanu Pilarju pa po 1 mesec zapora.

KRADLI SO

Kmet, zadruga v Šmartnem ima s svojo podružnico v Tuhinju zares križ. Zaradi primanjkljajev so menjali že več poslovodij, a skoraj za vsakim se je deficit še povečal. Letos 23. avgusta je te posle prevezela Mihaela Brašnikarjeva, 20 letno dekle iz Prevalj pri Prevojah. Kmalu so spet opazili primanjkljaj. Preiskovalnim organom je uspelo dokazati, da je Brašnikarjeva kradla in samovoljno uporabljala denar iz zadružne blagajne. 29. septembra namreč goduje, zato si je „izposodila“ 750 din in 300 industrijskih bonov za nakup vina in ruma. Smažamo, da bi upravni odbor kmetijske zadruge moral dobro premisliti, kakšnega človeka postavi na tako odgovorno mesto!

Marija Cvirk, doma iz Zbilja v ljubljanskem okoliškem okraju, je 8. septembra v poslovalnici splošne trgovine v Kamniku, hkrati z nakupljenim blagom odnesla tudi tuj dežnik, prislonjen na prodajno mizo. K sreči so drugi to opazili, in že po nekaj denih je morala marelo vrniti.

27 letni Janez Grčar iz Dragomlja in 17 letni Janez Dolenc iz Vrbe pri Prevojah, zaposlena v Usnjarskem tehnikumu v Domžalah, sta se med delom dogovorila, kako bosta v pomožnem skladislu ukradla železne vodovodne cevi. Preračunala sta, da jih bosta lahko prav dobro prodala graditeljem novih hiš. Poštenosti in budnosti delavcev gre zahvala, da svojega sklepa nista povsem uresničila.

ZE SPET PIJAN VOZNIK

Luka Reznik iz Trobeljnega, voznik Tovarne pohištva v Duplici je verjetno mislil, da cestno prometni predpisi in kazenske sankcije za kršitev teh predpisov ne veljajo za voznike vprežnih vozil. 23. septembra se je namreč močno opil, nato pa na vozlu zaspal. Ko je prišla mimo patrola LM je voz „šrangan“ cesto na relaciji Kamnik—Domžale, konj pa je pohlevno čakal, kdaj se bo blagovolil gospodar zbutiti in ga pognati. Ker je bila pri tem ogrožena precejšnja vrednost v blagu, pa tudi varnost javnega prometa, se bo moral Reznik nekoliko „pokoriti“. Njegov primer pa naj služi v opozorilo vsem voznikom vprežnih vozil.

Spominski dnevi

10. novembra 1941. — Nemci napadli partizansko skupino v Rovtah nad Šk. Loko. Sovražnik je utrel popoln poraz z zaplembom vsega orožja. Partizani so požgali most na Praprotinem v Selški dolini, ker so bili obveščeni, da bodo Nemci selili tamkajšnje prebivalstvo.
10. novembra 1943. — 4. bataljon VII. SNO UB „Fr. Prešeren“ pobije in rani pri Hotavljinah več Nemcev.
11. novembra 1942. — Gorenjski partizani iz Poljanskega bataljona napadejo na cesti Selca—Železnični avtobus, poln Nemcev ter pri tem ubijejo 5 policistov.
11. novembra 1943. — Nemci izpraznili postojanko Mlako pri Skofji Loki, nakar jim je Gorenjski odred uničil vse bunkerje.
11. novembra 1945. — Volitve v Ustavodajno skupščino FLRJ.
13. novembra 1943. — 2. bataljon VII. SNO UB „Fr. Prešeren“ napade Železnične.
15. novembra 1943. — Minerski vod iztiri tovorni vlak pri Joštu.

Dežurna služba

Od 10. oktobra dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranj in okolice dr. Beček Josip, tel. 353. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Kino

„Svoboda“ Stražišče: 9. do 12. jugoslov. film „Carobni meč“; 13. do 19. amer. film „Key Largo“ — premiera. V nedeljo 11. novembra ob 8.30, 10. in 14. uri bo predvajal kratke filme, med njimi tudi risane. Vstopnina za otroke 10 din in 1 din za Rdeči križ, za odrasle in 30.

„Svoboda“ Stražišče: 9. do 12. jugoslov. film „Carobni meč“; 13. do 19. amer. film „Key Largo“ — premiera. V nedeljo 11. novembra ob 9. uri matineja amer. filma „Vrnitev“ in otroška predstava risanih filmov ob 15. uri. Vstopnina za otroke 10 din in 1 din za RK, za odrasle din 20.

Skofja Loka: 9. do 11. italijanski film „Mlin na Padu“.

Potujoči kino pri Okrajnem odboru OF Kamnik predvaja ameriški film „Zimska zgodba“ 10. novembra ob 19. uri v Komendi; 11. novembra ob 15. uri v Motniku; 11. ob 18. uri v Tuhinju-Laze; francoski film „Mi otroci“ 13. nov. ob 18. uri v Crni; 14. ob 19. uri v Trzinu; 15. ob 19. uri v Vrhpoljah; 16. ob 19. uri v Moravčah.

POZIV

Pozivamo vsa podjetja, urade in ustanove, da pri izplačilih računov zahtevajo od obrtnikov in ostalih dobaviteljev potrdila o plačanih davkih. (Uradni list FLRJ štev. 96/48, stran 155.)

Kmetom in hišarjem izda potrdilo pričojni KLO, ki vodi davčno kartoteko o dohodnini.

Obrtnikom izda potrdilo za dohodnino KLO, za prometni davek ter I. in II. razliko pa OLO, poverjeništvo za finance.

Zaostanke na davkih je odtegniti pri izplačilu računa in jih nakazovati: dohodnino na naš račun štev. 624-8070-00, I. in II. razliko na naš račun štev. 624-807-801 in davek na promet proizvodov na račun NB FLRJ Glavna centrala Beograd št. 6-800-620 (obrazec 142).

Poverjeništvo za finance
OLO Kranj-okolica

Med jesenskim taborenjem so se v Križah najbolj odrezali

V času od 15. do 27. oktobra so bila na področju OLO Kranj-okolica jesenska taborenja obveznikov vaških centrov Predvojaške vzgoje.

Okrajski ljudski odbor je pred tem pozval vse Centre na tekmovanje za 10. letnico JA. Vse 12 zborišč na področju OLO se je tekmovanju odzvalo in že v prvih dneh taborenja pokazalo boljše delo in lepše uspehe, kakor na vseh taborenjih doslej.

Najboljše je bilo zborišče v Križah. Tu so dosegli največji percent udeležbe in najboljšo disciplino, zato so gojenci tudi učno snov najbolje obvladali. Zborišče v Preddvoru, Trebiji, Smledniku, Žireh in v Škofji Loki ne zaostajajo dosti za zboriščem v Križah. K uspehom je razumljivo pripomogel komandan kader zborišč, oficirji JA in Vojnega odseka v Kranju, katerim gre za trud vse priznanje. Z njihovo pomočjo so si mladinci pridobili vojaško

Nove cene

Mestni izvršni odbor v Kranju je določil nove cene nekaterim komunalnim storitvam v svojih podjetjih.

Od 1. novembra dalje bo Vodovod računal 10 din za m³ porabljenne vode, pavšalnim odjemalcem pa 4 kratno dosedanja tarifa.

Tržnina na živilskem trgu od 10.— do 50.— din, na sejnišču pa od 20.— do 100.— din ob glave za živilino.

Pogrebni zavod bo zaračunal skupne stroške pogreba, opreme, prevoza, takse in drugega od 4.000 do 8.000, za otroke pa od 1.500 din dalje. Posamezne usluge se zaračunajo po odobrenih kreditih.

Poziv upnikom in dolžnikom. Podjetje „Pecivo“ Kranj je prešlo 1. novembra 1951. v likvidacijo. Pozivamo vse upnike in dolžnike, da do 10. decembra t.l. prijavijo svoje terjatve, odnosno poravnajo svoje dolgo. Poznejših terjatev ne bomo upoštevali, dolžnike pa sodno izterjali. — Likvidacijski odbor.

RAZPIS

OLO Kranj-okolica, poverjeništvo za gozdarstvo razpisuje več službenih mest krajnih logarjev.

V prvi vrsti se sprejmejo reflektanti vsaj z delno strokovno izobrazbo in neoporečno preteklostjo. Po potrebi pa bomo sprejeli tudi mlajše gozdne delavce in kmečke sinove, ki imajo veselje do gozdarskega potnika, osnovno predzobrazbo in resno voljo, da se v stroki izpopolnijo. Prošnje z živiljenjepisom se morajo predložiti do 15. decembra 1951. na OLO Kranj-okolica, poverjeništvo za gozdarstvo. Nastop službe s 1. decembrom 1951.

PREKLIC

Janez Žlebir iz Dvorj in Ivan Korošec iz Šenturške gore preklicujeva in obžaluje vse, kar sva 2. septembra letos v Hitemožah neresničnega govorila ali nedostojnega napravila Jožetu Skodlar, tesarskemu mojstru iz Gorenj štev. 27.

Janez Žlebir in Ivan Korošec

Objave

CEPLJENJE PROTI TUBERKULOZO bo na področju MLO Kranj od 15. novembra dalje. Po uredbi je cepljenje strogo obvezno za vso mladino od 0—25. leta starosti. Za udeležbo so pod kaznijo odgovorni starši, vzgojitelji, upravniki šol, itd.

Mali oglasi

Tako potrebujemo dva močna, zdrava delavca, stara 20—30 let, ter dva učenca, mladincu, ki bi se rada izučila pekovske obrti. Zglase naj se osebno v upravi „Pečarie“ Kranj, Cesta na Golnik.

Zapestno uro sem našla 29. oktobra. Naslov v upravi lista.

Preklicujem blok 20.157, izdan pri „Zvezdi“ Kranj, na ime Eržen, Virmše.

Sprejmemo večje število gozdnih delavcev. — „Kurivo“, Kranj.

Prodam nov štedilnik. Cena primerna. Poizvede se v Drulovki 52.

Prodam železno posteljo z mrežnim vložkom. Naslov v upravi lista.

Dobro dekle z znanjem kuhe išče zaposlitev v gostinstvu ali boljši družini. Naslov v upravi lista.

Preklicujem izgubljeno sindikalno izkaznico na ime Kepic Marinka, Kranj.

Preklicujem blok štev. 26975, izdan v „Zvezdi“ Kranj, na ime Jarala, Podreča.

Prodam motorno reporeznicu in plug obračalnik. Naslov v upravi lista.

NOVE DRUŽINE

V Kranju so se 3. novembra poročili:

Jožef Fende in Marija Sajovic, Orehovlje; Jožef Mrzole in Olga Bunderšek, Kranj; Fran Luskovec, Šenčur in Zupančič Ana, Kranj; Stanislav Verbič in Gabrijela Zupan, Šenčur; Marko Čujič in Kata Barušič, Kranj. — Čestitamo!

znanje, ki jim je neobhodno potrebno pred vstopom v JA.

Šport